

Sygn. akt VIII U 1632/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy W. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania W. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 czerwca 2012 r. nr (...) - 2011

1. zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wyliczenia kapitału początkowego W. T. z uwzględnieniem okresu od dnia 13 sierpnia 1981r. do 12 września 1981r.
2. oddala odwołanie w przedmiocie zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu od 02 września 1966r. do 30 sierpnia 1967r.,
3. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

/na oryginale właściwy podpis/

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.06.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 roku, który wyniósł 137 068,47 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego wyliczony z 10 lat (1983-1992) i wyniósł 81,99 %.

Do jego ustalenia pozwany nie uwzględnił okresów:

- od 1966-09-02 do 1967-08-30, gdyż nie został wystarczająco udowodniony - brak daty końca zatrudnienia jako uczeń oraz brak poświadczenia osoby uprawnionej do potwierdzenia w/w okresu,
- od 1981-08-03 do 1981-09-13 - w tym okresie ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym,
- od 1985-04-01 do 1985-08-31- w tym okresie nie zostało wypłacone ubezpieczonemu wynagrodzenie.

Decyzją z dnia 02.10.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 roku, który wyniósł 137 666,21 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego wyliczony został z 10 lat (1983-1992) i wyniósł 81,99 %.

Do ustalenia jego wartości organ rentowy uwzględnił okres 1966-09-02 do 27-02-1967 r. na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej, zaś nie uwzględnił okresów:

- od 1967-02-28 do 1967-08-30 - brak jest świadectwa pracy,
- od 1981-08-03 do 1981-10-20, od 1981-11-06 do 1982-01-25, od 1985-03-15 do 1985-09-15 - w tych okresach ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył ubezpieczony W. T. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie stażu ubezpieczeniowego z uwzględnieniem spornego okresu praktycznej nauki zawodu od 28.02.1967 r. do dnia 30.08.1967 r. jako okresu składkowego oraz z uwzględnieniem spornego okresu pracy od dnia 3 sierpnia 1981 r. do dnia 13 września 1981 r. jako okresu składkowego, kiedy to wykorzystywał on czas wolny, do którego prawo nabył pracując na budowie eksportowej, jak również z uwzględnieniem spornego okresu pracy od dnia 1 kwietnia 1985 r. do dnia 31 sierpnia 1985 r. jako okresu składkowego oraz wysokości wynagrodzenia osiąganego w tym okresie na podstawie angaży zawartych w aktach osobowych.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Ubezpieczony na rozprawie w dniu 08.10.2013 r. cofnął odwołanie w zakresie żądania uwzględnienia spornego okresu pracy od dnia 1 kwietnia 1985 r. do dnia 31 sierpnia 1985 r. jako okresu składkowego oraz wysokości wynagrodzenia osiąganego w tym okresie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W. T. w okresie od 02.09.1966 r. do 31.08.1967 r. był uczniem I klasy (...) Szkoły Budowlanej dla Pracujących w G. na wydziale elektromontera. W dniu 02.09.1966 roku zawarł umowę z (...) Przedsiębiorstwem (...) o zatrudnieniu robotnika młodocianego w celu nauki zawodu w specjalności elektromonter. Od 13.03.1967 r. nie uczęszczał na zajęcia dydaktyczno-praktyczne i z dniem 01.09.1967 r. został skreślony z listy uczniów.

W okresie od 14.03.1973 r. do 01.04.1986 r. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku kierowcy.

W okresie od 02.08.1980 r. do 02.08.1981 r. ubezpieczony został oddelegowany za pośrednictwem Przedsiębiorstwa (...) w W. do pracy na budowie eksportowej K. Elektrowni (...) w (...) korzystając z urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy. Po powrocie do kraju w okresie od 13.08.1981 r. do 12.09.1981 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego, do którego uprawnienie nabył w związku z pracą na budowie eksportowej. W okresie od 15.03.1985 r. do 15.09.1985 r. korzystał z urlopu bezpłatnego /dowody: zaświadczenie – k.80 akt ubez., akta osobowe (...), w tym podanie o przyjęcie, umowa z dn. 02.09.1966 r., pismo (...) Szkoły Budowlanej z dnia 26.04.1967 roku, pismo Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w G. z dnia 08.05.1967 roku, karta obiegowa -k.33 akt sprawy, akta osobowe (...), w tym świadectwo pracy z dnia 24.03.1986 r. (k.1), wniosek (k.66), zawiadomienie z dn. 16.01.1985 r. (k.67) -k.41 akt sprawy, umowa o pracę na budowie z dn. 02.08.1980 r. -k.113 akt ubez., pismo z dnia 25.07.1981 r. -k.85 akt ubez., zeznania ubezpieczonego-k.84-85/.

W. T. w dniu 24 listopada 2010 roku złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku dołączył dokumenty obrazujące przebieg jego pracy zawodowej oraz okresy ubezpieczenia, a nadto dane o wysokości osiągniętych przez niego zarobków /okoliczności bezsporne/.

Zaskarżoną decyzją z dnia 13.06.2012 roku i kolejną decyzją z dnia 02.10.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 roku, który wyniósł odpowiednio 137 068,47 zł i 137 666,21 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego wyliczony z 10 lat (1983-1992) wyniósł 81,99 % /okoliczności bezsporne/.

Powyższy stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był między stronami sporny, a nadto wynikał z dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych oraz aktach sprawy, których wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. T. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w przepisie art. 174, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z przepisem art. 26 ust. 3.

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy. W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w przepisie art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Zgodnie z ust. 2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1. z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
2. z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
3. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl art. 15 w/w ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Kwestią sporną w postępowaniu, było ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo ustalił okres składkowy ubezpieczonego przy obliczaniu wysokości kapitału początkowego.

Wskazać należy, iż w ocenie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo zastosował przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie uwzględnił okresu praktycznej nauki zawodu od dnia 02.09.1966 roku do dnia 30.08.1967 roku jako okresu składkowego wobec niedotrzymania przez ubezpieczonego zobowiązania oraz warunków umowy z dnia 02.09.1966 roku z (...) Przedsiębiorstwem (...) o zatrudnieniu robotnika młodocianego w celu nauki zawodu w specjalności elektromonter albowiem ubezpieczony od dnia 13.03.1967 r. nie uczęszczał na zajęcia dydaktyczno - praktyczne i z dniem 01.09.1967 r. został skreślony z listy uczniów.

Co do kolejnego spornego okresu zatrudnienia, tj.: czasu wolnego przypadającego po powrocie z kontraktu od 03.08.1981 r. do 13.08.1981 r., w ocenie Sądu do okresu składkowego podlega zaliczeniu jedynie okres urlopu wypoczynkowego w wymiarze 26 dni roboczych od 13.08.1981 r. do 12.09.1981 r. , do którego uprawnienie nabył ubezpieczony w związku z pracą na budowie eksportowej. Pozostały niezaliczony okres nie podlega uwzględnieniu.

Zgodnie bowiem z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. 1974 nr 51 poz. 330 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w sierpniu 1981 r. , tj.:

§ 12 ust. 1- pracownikowi skierowanemu do pracy za granicą na okres co najmniej 12 miesięcy należy udzielić urlopu wypoczynkowego w czasie pobytu za granicą w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik nabywa prawo do urlopu. Na wniosek pracownika urlop ten powinien być udzielony bezpośrednio po zakończeniu pracy za granicą lub bezpośrednio po jego powrocie z zagranicy.

W myśl ust. 4. Urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy ulega przedłużeniu o okres urlopu wypoczynkowego, udzielonego pracownikowi bezpośrednio po zakończeniu pracy za granicą lub bezpośrednio po jego powrocie z zagranicy oraz o udzielone pracownikowi dni wolne od pracy.

Według ust 5. Za czas urlopu wypoczynkowego pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował (wynagrodzenie złotowe i wynagrodzenie walutowe przysługujące w czasie zatrudnienia za granicą).

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z przepisem § 3 ust. 4 rozporządzenia, okres urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, o ile pracownik podejmie zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w terminie 14 dni od dnia zakończenia pracy za granicą.

Bezspornym jest, że ubezpieczony po powrocie z kontraktu podjął prace w macierzystym zakładzie pracy.

Z przedstawionych przepisów wynika więc, że urlop wypoczynkowy przedłuża okres urlopu bezpłatnego, przysługuje za niego wynagrodzenie jakie by otrzymał, gdyby pracował, a okres takiego urlopu jest wliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Za okres ten pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia walutowego należnego od jednostki kierującej, która jest w związku z tym obowiązana do opłacenia z tego tytułu należnych składek ubezpieczeniowych, na ogólnych zasadach wynikających z przepisów rozporządzenia Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne pracowników i na cele emerytalne oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakłady pracy z dnia 17 grudnia 1975 r. (Dz.U. Nr 45, poz. 239).

Tym samym Sąd nie podzielił poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 24 listopada 2011r. w sprawie III AUa 755/10 wskazującym, że okres wydłużonego urlopu bezpłatnego w jednostce macierzystej udzielony z powodu niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w okresie pracy za granicą na podstawie § 12 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą (Dz.U. Nr 51, poz. 330 ze zm.), nie jest okresem składkowym ani nieskładkowym w rozumieniu przepisów art. 6 i 7 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy przepisu artykułu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wyliczenia kapitału początkowego W. T. z uwzględnieniem okresu od dnia 13 sierpnia 1981r. do 12 września 1981r. , w punkcie II na mocy przepisu artykułu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w przedmiocie zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu od 02 września 1966r. do 30 sierpnia 1967r. , w punkcie III na mocy art. 355 § 1 kpc Sąd umorzył postępowanie w pozostałym zakresie wobec cofnięcia odwołania ze skutkiem prawnym.

SSA w SO Hanna Witkowska-Zalewska